

Билтен

Специјални додаток

Представништво Републике Српске

УСТАНОВА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКЕ, НАУЧНО-ТЕХНИЧКЕ,
КУЛТУРНЕ И СПОРТСКЕ САРАДЊЕ СА РЕПУБЛИКОМ СРБИЈОМ

ТЕМА СПЕЦИЈАЛНОГ ДОДАТКА

ИНТЕРВЈУ СА ЗОРАНОМ МАСТИЛОМ
– ДИРЕКТОРОМ ФОНДА ПИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ У СРБИЈИ

Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија
Тел: 00 381 11 324 6633
Факс: 00 381 11 323 8633
E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs

Специјални годишак

Интервју са Зораном Мاستилом – директором Фонда ПИО Републике Српске

Подсјетићемо Вас на нашу сарадњу везану за тематски састанак који је, на иницијативу Представништва, одржан у Београду 14. децембра 2009. године. Услиједиле су активности чији резултат је обустава даљег поступака умањења прерачунатих пензија корисницима из БиХ ради намирења преплаћеног износа, чиме су реализовани први и трећи закључак поменутог састанка.

Реците нам нешто више о томе, али и о остваривању осталих закључака, односно шта сте предузели у вези са убрзавањем поступка прерачуна пензија (други закључак)?

– Након одржаног тематског састанка „Проблеми у области социјалног осигурања са којима се сусрећу корисници права из Републике Српске, односно БиХ који живе у Србији“, одржаног у Београду 14. децембра 2009. године, услиједиле су активности на измјени Административног споразума за спровођење Споразума о социјалном осигурању. На том састанку као главни проблем из области пензијског осигу-

рања истакнуто је умањење пензија за један број наших корисника који живе у Србији. Тим поводом у априлу ове године одржан је састанак у Заводу за социјално осигурање

Републике Србије, на коме су надлежни органи утврдили текст измјена поменутог административног споразума. У Београду су 10. јуна ресорни министри потписали тај акт, а његова примјена је почела од 1. јула 2010. године. Као што знате, од пензије за јул и даље престало је умањивање пензија корисницима којима је у поступку прерачуна, због намирења преплаћеног износа носиоцу осигурања друге државе, одбијана једна трећина пензије.

У вези са овим питањем важно је још напоменути да је у Бијељини почетком јула одржан састанак са делегацијом из Србије, на коме је потписан протокол чији садржај представљају административне и техничке мјере неопходне за спровођење наведених измјена Административног споразума.

Што се тиче убрзања поступка прерачуна пензија, имајући у виду да се ради о поступку који се води по службеној дужности, тај поступак се третира као хитан. У Фонду се воде посебни извјештаји за поступак прерачу-

на, тако да се на редовним састанцима Колегијума директора Фонда врши анализа постигнутих мјесечних резултата по филијалама и у складу с тим предузимају одговарајуће мјере. Такође, на састанцима органа за везу наших држава, размјењују се подаци о броју окончаних поступака прерачуна. На посљедњем састанку информисали смо делегацију из Србије да је на нашој страни окончано око 70 одсто поступака прерачуна. Подсјећамо да се у овим случајевима ради

Специјални годишак

о корисницима који примају пензију одређену прије ступања на снагу Споразума о социјалном осигурању, и њима исплата несметано тече док се не одреди пензија у складу са одредбама Споразума.

Да ли је дошло до унапређења непосредне сарадње са Фондом ПИО Републике Србије и евентуално потписивања одговарајућег документа о међусобној сарадњи, чиме би се, поред осталог, убрзало издавање неопходних потврда (потврда о стажу и потврда о зарадама) које фондови узајамно потражују?

– Непосредна сарадња са Фондом пензијског и инвалидског осигурања Србије у овој години је била заиста значајна. Након посљедњег састанка у Бијељини, децембра

бољом сарадњом, бржим рјешавањем захтјева и на једној и на другој страни, као и разјашњењем конкретних спорних питања која су се појављивала у примјени Споразума о социјалном осигурању. Пракса је да се на овим састанцима размјене спискови предмета за које поступак дуго траје, како би се у појединачним случајевима убрзао поступак остваривања права на пензију. Такође је поново истакнуто да се захтјеви за потврду стажа хитно рјешавају, посебно у случајевима када је тај стаж услов за остваривање права на пензију.

Крај је године, па су актуелне тзв. потврде о животу које су обавезни да доставе ваши корисници који живе ван Републике Српске, нпр. у Србији. Реците нам нешто више о посљедицама које носе ако благовремено не доставе те потврде?

– Фонд ПИО, сходно Закону о пензијском и инвалидском осигурању, обавјештава кориснике са пребивалиштем ван Републике Српске, без обзира на начин исплате, да су обавезни да потврду о животу доставе Фонду до краја текуће године, у овом случају до краја 2010.године.

Потврду којом се доказује чињеница живота и пребивалишта корисници са пребивалиштем ван Републике достављају како би се исплата пензије могла наставити и у 2011. години.

У активност регистрације корисника права са пребивалиштем у иностранству, путем потврде о животу, Фонд је кренуо крајем септембра. На бази исплатног списка за август 2010. крајем септембра, а закључно са 1.10.2010.године, завршено је штампање 36.565

потврда о животу са упутством, штампање коверата и ковертирање истих, те су путем тзв. брзе поште достављене у пошту 78.102 Бања Лука ради упућивања на адресу корисника

Од наведеног броја 11.259 образаца потврде о животу (пошиљки) било је за БиХ, тј. Федарацију БиХ а 25.306 за иностранство, од чега 14.525 за Србију. У упутству је наглашено да је потврда о животу валидна ако је овјерена код носиоца пензијског осигурања у држави пребивалишта, у суду, општинском органу, код нотари или у дипломатско-конзуларном представништву БиХ у држави пребивалишта.

Крајњи рок за доставу попуњених потврда је 31.12.2010.године. У случају недостављања потврде о животу, прописом је регулиса-

2005. године, у 2010. години су одржана два састанка на нивоу органа за везу из области пензијског и инвалидског осигурања. Тродневни састанак одржан је у априлу у Београду и дводневни састанак у јулу у Бијељини. Наравно, оба састанка су резултирала

Специјални годишак

но да се обуставља исплата (гаси) пензије за јануар 2011. године и даље све док се потврда не достави.

- Уколико буде потребно, ино-корисницима ће посебно, на чеку, бити послата и писана порука о потреби достављања потврде о животу.

- За нове кориснике ван Републике Српске филијале су дужне обезбиједити потврду о животу.

Образац потврде о животу и обавјештење о потреби њеног достављања истакнути су и на сајту Фонда ПИО.

Да ли постоји могућност да се измијене законске одредбе којима се неблаговремено достављање потврда о животу санкционише неисплаћивањем пензија за период до достављања те потврде, имајући првенствено у виду да су пензионери старији људи, који су често болесни и живе сами, а пензија им је једини извор прихода?

- У вези са ублажавањем норме о обавезности достављања потврде о животу треба нагласити да се регистрација корисника са пребивалиштем ван Републике, путем потврде о животи, врши се на основу Закона о ПИО, члан 183 („Корисник права из ПИО обавезан је да у року од 8 дана пријави сваку чињеницу која је од утицаја на коришћење или обим права. Корисник пензије коме се пензија исплаћује ван Републике, без обзира на начин исплате, обавезан је да на крају календарске године достави Фонду потврду о животу“). Ово

питање саставни је дио и сваког закљученог споразума о социјалном осигурању између БиХ и других држава, а које спроводе ентитетски фондови, будући да је област пензијског и инвалидског осигурања у надлежности ентитета, односно Фонда ПИО РС и Федералног завода ПИО/МИО.

За сада не постоји могућност измијене те одредбе, будући да је прописом регулисано да се обуставља исплата пензије за јануар 2011. године и даље све док се потврда не достави. Иначе, неблаговремено достављање потврде о животу доводи до изразитијх промјена у броју корисника на почетку године, тако што тај број у јануару и фебруару опада за неколико хиљада, а потом се у марту, априлу и мају враћа у нормалу. Такве осцилације доводе и до одређених тешкоћа у Фонду.

Ратне војне инвалиде из Републике Српске који инвалиднину примају преко Представништва занима како да остваре пензију. То су обично људи са мјешовитим радним стажом и који имају признато учешће у рату у дуплом трајању, и при томе су војни инвалиди са различитим степеном инвалидитета. Молимо вас да им у вези са наведеним најкраће и најједноставније објасните који су услови за њихово пензионисање, односно који су им све документи потребни да би остварили то своје право.

Инвалиднина је право које се остварује путем Министарства рада и борачко-инвалидске заштите и није у домену Фонда ПИО. Ратни војни инвалиди и друга лица-осигураници који имају основ за подношења захтјева за остваривање права на пензију од Фонда ПИО, захтјев треба да поднесу у мјесту садашњег пребивалишта путем носиоца осигурања (Фонда ПИО) у држави пребивалишта. Захтјев се, према Закону, подноси за права из пензијског и инвалидског осигурања, и то у случајевима:

1. старости – старосна пензија;
2. инвалидности – инвалидска пензија, преквалификација или доквалификација и распоређивање, односно запослење на другом одговарајућем послу, као и право на новчану накнаду по основу коришћења права на преквалификацију, доквалификацију или распоређивања, односно запошљавања на другом одговарајућем послу, или по основу чекања на распоређивање, односно запослење на другом радном мјесту;
3. смрти осигураника, односно корисника личне пензије – породична пензија.

У јулу 2010. године извршена је контрола ко-

Специјални годишак

рисника пензија на нивоу цијелог Фонда и том приликом је идентификовано 47 корисника који примају по двије пензије, или двоструких корисника. Можете ли нам рећи нешто више о томе, са посебним освртом на кориснике који живе у Србији.

– Контрола дуплих корисника које је Фонд вршио у току ове године у три наврата, није се односила на кориснике са пребивалиштем у Србији. Таква процедура је предвиђена у Споразуму о социјалном осигурању између БиХ и СРЈ (Србије), али до сада ниједна страна није затражила такву врсту контроле. То је у плану у наредном периоду. Суштина је да корисник не може остваривати право на пензију на два мјеста по основу стажа из истог пензијског основа.

У пракси има непознаница и око права на исплату посмртних трошкова за преминулог корисника. Како је то регулисано прописима ?

– У вези са исплатом посмртних трошкова на састанку органа за везу, одржа-

ном од 20. до 22. априла 2010. године у Београду, договорено је да накнада за трошкове за случај смрти корисника пада на терет носиоца осигурања на чијем подручју је умрли корисник пензије имао пребивалиште, уколико је био корисник права на пензију према правним прописима обје државе и уколико је право на накнаду посмртних трошкова предвиђено прописима обје државе. Уколико корисник самосталне пензије има пребивалиште у другој држави, накнаду исплаћује носилац осигурања који врши исплату пензије.

До сада смо углавном разговарали о прописима и процедурама из области пензијског осигурања које су неоспорно актуелне за кориснике са пребивалиштем у Србији. Реците нам нешто и о осталим актуелностима од већег значаја за ову категорију корисника.

– Несумњиво је увијек актуелна тема редовности исплате пензије и задржавање њеног достигнутог нивоа у околностима садашње велике економске кризе и рецесије,

која се несумњиво прелама и преко РС – БиХ. Без обзира на широку лепезу послова које у области пензијског и инвалидског осигурања обавља Фонд, све послове можете урадити идеално, у року и позитивно – у корист странке, али ако пензија „не иде редовно, онда нисте ништа урадили“. За протеклих девет мјесеци Фонд ПИО све пензије је исплатио благовремено, у законском року, сада иде и октобарска пензија. Износ пензије задржан је на раније достигнутом нивоу, односно просјечна пензија износила је 320 КМ. Просјечна пензија је на нивоу пензије из 2009. године, и то је у нашим економским приликама и околностима свакако успјех, будући да се свјетска економска криза, рецесија, пад запослености и др. директно преламају и на простор РС и БиХ, као и свих земаља у окружењу. Пред нама је нова пословна и нова буџетска година, предстоји примјена Стратегије реформе пензијског система усвајањем новог реформског закона о пензијском и инвалидском осигурању, у којем се очекују промјене и напредак.

ПРЕДСТАВНИШТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**Булевар деспота Стефана 4/IV
Београд, Србија**

Тел: 00 381 11 324 6633

Факс: 00 381 11 323 8633

E-mail: predstavnistvo@predstavnistvorsbg.rs